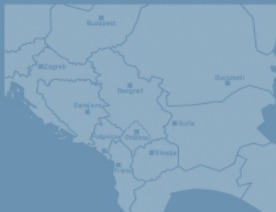

Dani nacionalne akcije 20. juni 2008.

SOUTH EUROPEAN YOUTH NETWORK

Belgrade
 Bucharest
 Budapest
 Podgorica
 Pristina
 Sarajevo
 Skopje
 Sofia
 Tirana
 Zagreb

Friedrich Ebert Foundation

Regional Project "Labour Relations and Social Dialogue in South-East Europe"
 The headquarters of this Office is in Belgrade

Belgrade December 2008.

**FRIEDRICH
 EBERT
 STIFTUNG**

www.fes-sozialdialog-soe.de

Ingo Kuhlbrodt
 Henrik Netzow

2008

Kalendar događaja

SEE.Y.NET

SOUTH EAST EUROPEAN YOUTH NETWORK

Dan nacionalne akcije 20. juni 2008. u

Beograd

București

Budapest

Podgorica

Prishtina

Sarajevo

Skopje

Sofia

Tirana

Zagreb

MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS
 MORE OPPORTUNITIES MORE OPPORTUNITIES MORE OPPORTUNITIES MORE OPPORTUNITIES MORE OPPORTUNITIES
 BETTER WORKING AND LIVING CONDITIONS BETTER WORKING AND LIVING CONDITIONS BETTER WORKING AND LIVING
 PROFESSIONAL NETWORK PROFESSIONAL NETWORK PROFESSIONAL NETWORK PROFESSIONAL NETWORK PROFESSIONAL NETWORK
 DECENT WORK AND OPPORTUNITIES
 MORE OPPORTUNITIES MORE OPPORTUNITIES MORE OPPORTUNITIES MORE OPPORTUNITIES MORE OPPORTUNITIES
 MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS MORE JOBS
 CONDITIONS BETTER WORKING AND LIVING CONDITIONS BETTER WORKING AND LIVING CONDITIONS BETTER WORKING AND LIVING
 TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME IT'S TIME

www.seeynet.eu

OMLADINSKA MREŽA ZA JUGOISTOČNU EVROPU

Dan nacionalne akcije 20. juni 2008. u Beogradu, Bukureštu, Budimpešti, Podgorici, Prištini, Sarajevu, Skopju, Sofiji, Tirani, Zagrebu.

Urednici

Ingo Kuhlbrodt i Henrik Netzow / SEP SynergyEuropaPartner Ltd., Hamburg,
podrška: FES regionalni projekt, Beograd i Solution4.org, Budimpešta

Nacionalni izveštaji

Nacionalni koordinatori

ViSdPG

ETOSZ, Budimpešta

Prevod

Eva Špitzer, Budimpešta

Layout:

Anna Kaszanitzky, Budapest

OMLADINSKA MREŽA ZA JUGOISTOČNU EVROPU

Dan nacionalne akcije 20. juni 2008. u Beogradu, Bukureštu, Budimpešti, Podgorici, Prištini, Sarajevu, Skopju, Sofiji, Tirani, Zagrebu.

SADRŽAJ

1. „VREME JE“	7
2. SEE.Y.NET Projekat	7
3. Edukativni i informativni seminar	9
4. Planiranje događaja	10
5. Omladinska magnet-muzika	11
6. Dan akcije: 20. jun 2008.	11
7. Rezime	13
8. Nacionalni izveštaji	16
9. Prilog	

Uvod

U decembru 2006. godine sreli smo se sa gospodinom Frankom Hantkeom, rukovodiocem Fondacije „Fridrih Ebert“ (FES) za Regiju Jugoistočne Evrope, povodom usaglašavanja jednog zajedničkog programa. Razgovarali smo o položaju mađarskih sindikata i došli smo do zajedničkog zaključka da za sindikate jedini izlaz može da znači uključivanje mladih u sve većem broju u aktivnosti na polju zaštite interesa.

Posle godinu dana rođena je ideja o South East European Youth Network (SEE.Y.NET) koja je istakla za cilj razvoj, proširenje i organizovanje zajedničke akcije u okviru već postojećih odnosa. Stručni program je uz rukovodstvo Ingo Kuhlbrodta razradio tim Synergy Europa Partner (SEP). Program je predat Evropskoj komisiji koja ga je podržala na konkursu.

Udružena Služba za Interesno Savetovanje (Érdekvédelmi Tanácsadó Szolgálat Egyesülés - ETOSZ) rado je preuzela obavezu organizacije programa. FES je bio idejni nosilac, SEP je

izradio projekat, ETOSZ je bio izvršilac. U toku rada formirana je vrlo dobra saradnja između tri partnerske organizacije što je doprinelo uspešnom ostvarivanju programa.

Mreža je istakla sebi za zadatak organizaciju akcije istog dana u svim zemljama. Svi stručni i koordinacioni susreti tokom projekta bili su podređeni tom zadatku. Pre dana akcije održan je jednonedeljni seminar gde su mladi zajednički raznotrili mogućnost ostvarivanja svojih ideja, razradili su strategije i uz pomoć stručnjaka uvežbavali saradnju, rešavanje konfliktnih situacija i pripremali se za uspešno sprovođenje kampanje. Mladi u deset zemalja učesnica programa (Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Mađarska, Crna Gora, Rumunija i Srbija) izradili su detalje lokalnih programa sa neizmernim entuzijazmom, kreativnošću i elanom. Uz mnogo obaveza smogli su snage da u toku večernjih programa kvalitetno predstave jedno drugom kulturu svojih zemalja.

Srušena je predrasuda o pasivnoj omladini koja je nezainteresovana za društveni rad, za kolektivnu zaštitu interesa. U toku programa SEE.Y.NET tekao sam sasvim suprotna iskustva.

U prvom redu želim da se zahvalim učesnicima programa zbog efikasnosti i što su iskoristili sve mogućnosti programa da prošire svoje znanje i postave temelje dalje saradnje. Posebno se zahvaljujem kolegici Ildiko Kren i kolegi Mate Iles koji su stručno pomogli ostvarivanje programa i organizaciji kvalitetnih susreta. Posebno sam zahvalan svesrdnom angažmanu saradnica FES-a, Editi Nemet i Emiliji Grujić.

Zajedno sa saradnicima mogu da zaključim da smo uživali u organizaciji programa koji je ojačao saradnju mladih u regiji i koji je ukazao na probleme sa kojima se ovi mladi susreću.

Buimpešta, 20. 08. 2008.

Šandor Kišđerđ
ETOSZ, upravnik

Umesto uvoda

Omladinska mreža u Jugoistočnoj Evropi, SEEYnet, integrisana u međunarodni sindikalni savez i Fondacija „Fridrih Ebert” (FES) već dugo vremena ostvaruju uspešnu saradnju. Naime zajednički stavljamo naglasak na podršku sindikalne aktivnosti mladih.

Od početka saradnje se trudimo da pomognemo mladim sindikalnim aktivistima da iskoriste postojeće mogućnosti i da im stvorimo što veći prostor kretanja. Na toj osnovi je rođena ideja da se pokrene zajednički, sveobuhvatni projekat uz podršku Evropske Unije u okviru kojeg bi se organizovale zajedničke radne grupe i zajednički projekti. Morali smo se izboriti sa brojnim preprekama, jer je jasno da su mladi uz potporu FES-a trebali da zakorače na do tada neistražene prostore. Od 90-tih godina nije bilo u ovoj regiji ovako sveobuhvatne sindikalne saradnje. Svemu tome treba dodati i nesuglasice između sindikalnih konfederacija unutar pojedinih zemalja što smo u praksi veoma retko uspeli da prevaziđemo u okviru bilo kog vida saradnje. Kao što je u tome na primer uspela mreža SEEYnet.

Učesnici su bili svesni da je to zajednički proces koji će se suočiti sa nebrojenim preprekama i da uspeh uopšte nije zagarantovan, ali smo takođe svi dobro znali da do kraja može da se izrodi i nešto što na početku nismo ni planirali. Tako se i dogodilo. Dosadašnji vrhunac, regionalna kampanja organizovana uz učešće oko 20 organizacija mladih iz deset zemalja, prevazišao je sva naša očekivanja. Nešto što je krenulo kao usavršavanje i seminar, zahvaljujući poletnoj mladalačkoj inicijativi sekcija i organizacija mladih, preraslo je u nešto praktično. Kako bi se na drugi način moglo bolje proveriti znanje stečeno na seminarima?

Mladi su položili sopstveni ispit, ali se i javnost uverila u maštovitost i entuzijizam mladih sindikalista, jer sindikalna manifestacija nije još privukla u toliko značajnoj meri i na pozitivan način pažnju nacionalne i regionalne javnosti.

Ova kratka dokumentacija pruža pregled događaja, ali nikako ne može da prikaže složenost problematike i zajednički pronađenih rešenja. Svi koji su videli umorna, ali ponosna lica učesnika zajedničke akcije, uverili su se da još nismo postigli sve željene ciljeve.

Mladi su „uzeli stvar u svoje ruke” i stekli ozbiljno znanje koje umeju da primene i u praksi. Činjenica da su time izneli pred javnost jedan od gorućih problema regije – izuzetno visoka nezaposlenost mladih – posebno naglašava uspešnost akcije.

Ako uzmemo u obzir, da sekcije mladih rade na dobrovoljnoj osnovi, a ne u punom radnom vremenu, kao što najčešće ne dobijaju nikakvu personalnu ili finansijsku pomoć od matične organizacije, još je veći uspeh što se uložnog stručnog rada tiče. Tu i tamo matične organizacije polako počinju da razgovaraju o tome da bi mladima trebalo obezbediti više mogućnosti, a možda i više sredstava – što je bio jedan od naših „tajnih” ciljeva.

Uživali smo u saradnji sa mrežom SEEYnet – što je nadoknadilo umor od rada preko vikenda i preko noći. U toku regionalnog projekta to je bila jedna od svetlih tačaka. Pored toga ostvarili smo prijateljsku, dobru saradnju i sa ETOSZ-om i grupom solution4, a sa posebnim entuzijazmom su se uključili savetodavci SEP-a, što nam je mnogo pomoglo u završavanju poslova. Svakako treba pomenuti i odličnu saradnju između regionalnih kancelarija Fondacije „Fridrih Ebert”, koje su često pomogle i više nego što smo tražili od njih.

Mladi su 20. juna zatražili dalju podršku, pa su već sada u toku radionice čiji je cilj osmišljavanje novog zajedničkog projekta.

Dakle, nastavak sledi...

Frank Hantke, FES

Beograd, 28. 09. 2008.

OMLADINSKA MREŽA ZA JUGOISTOČNU EVROPU

Dan nacionalne akcije 20. juni 2008. u Beogradu, Bukureštu, Budimpešti, Podgorici, Prištini, Sarajevu, Skopju, Sofiji, Tirani, Zagrebu.

1. „VREME JE“

Vreme je, ali za šta? Mora da postoji ozbiljan povod kada se u deset evropskih glavnih gradova istovremeno održava jedna velika manifestacija. U ovom slučaju kao povod za dan akcije poslužio je nepovoljan položaj mladih u obrazovanju i na tržištu rada. Naime, problemi sa kojima su suočeni mladi u Jugoistočnoj Evropi tipični su za celu regiju. Visoka je stopa nezaposlenosti, a iz toga proizlazi neizvesnost, rad na crno, nepotizam – što za mnoge mlade znači da ne mogu započeti svoj aktivni život.

Sindikati, koji žele da zastupaju i interese mladih, nisu dovoljno pripremljeni da se uspešno izbore za promene. Javnost manje oseća te probleme, a ne potežu se ni u medijima, pa ni u političkim krugovima. Razumljiv je da u tom slučaju čovek uzima sudbinu u svoje ruke i skreće pažnju na nemoguće uslove.

2. PROJEKAT SEE.Y.NET

Ovaj izveštaj dokumentira dan akcije održan u 10 zemalja na dan 20. juna 2008. godine, a ujedno zaključuje i jedan projekat koji smo ostvarili u proteklih godinu dana pod naslovom SEE.Y.NET – Omladinska Mreža za Jugoistočnu Evropu. U projektu su učestvovala sekcije mladih sindikalnih organizacija iz Mađarske, Bugarske, Rumunije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Kosova, Makedonije i Albanije. Projekat su finansirali Evropska komisija i Fondacija „Fridrih Ebert“ (FES) – Regionalni projekat za radne odnose i socijalni dijalog (sa sedištem u Beogradu). Inicijator projekta bio je Regionalni projekat FES-a.

U zemljama na teritoriji bivše Jugoslavije od 2000. godine postoji SEE.Y.NET – Omladinska Mreža za Jugoistočnu Evropu. To je pokret koji je dokazao da sj u okviru saradnje i aktiviranja mladih moguće savladati teškoće i protivrečnosti u regiji Zapadnog Balkana. Međutim saradnja sekcija mladih sindikalnih organizacija je zbog nedostatka personalnih i finansijskih izvora mogla da dovede do veoma malo konkretnih rezultata u interesu mladih na tržištu rada u njihovim zemljama. Osim toga otežavajuća okolnost je i nedostatak članstva i podeljenost sindikata.

Na osnovu postepenog približavanja Zapadnog Balkana i Evropske unije rođena je ideja o projektu saradnje – uz uključivanje članica EU, Mađarske, Bugarske i Rumunije – čiji je cilj profesionalizacija i transnacionalno koordiniranje interesne zaštite mladih.

Sa jedinstvenom koncepcijom projekta se na konkurs Evropske komisije prijavio ETOSZ, institucija mađarskih sindikata za edukaciju. Koncepcija se zasnivala na kombinaciji zemalja sa pravom na finansijsku podršku i onih koje nemaju pravo na podršku i to sa ciljem da sve organizacije učestvuju ravnopravno. Evropska komisija je projekat odobrila s obzirom da je Regionalni projekat FES-a preuzeo na sebe finansiranje učešća zemalja koje nemaju pravo na finansijsku podršku od EU.

Specifičnosti iz evropskog aspekta jedinstvenog projekta su sledeći:

- naglasak: sindikalna omladina i omladinski sindikati
- transnacionalno partnerstvo 18 organizacija u 10 zemalja u regionu Jugoistočne Evrope
- 5 zemalja sa pravom na finansijsku podršku i 5 bez prava, partnerstvo u finansiranju između ETOSZ-a (sopstveno učešće podnosioca projekta), Evropske komisije (finansijska podrška) i Regionalnog projekta FES-a
- Ciljevi Lisabonske strategije i naglasak na mladima
- Jačanje socijalnog dijaloga u interesu proširenja EU.

3. EDUKATIVNI I INFORMATIVNI SEMINAR

Centralna manifestacija projekta bio je petodnevni seminar održan u Skopju (Makedonija). Cilj seminara biola je razmena iskustva i informacija, razmatranje zajedničkih problema, pronalaženje rešenja i osmišljavanje strategija. Pored toga seminar je ujedno poslužio i za edukaciju kako bi učesnici preneli stečeno znanje u svojim zemljama.

Između 25. februara i 1. marta 2008. u Skopju se u okviru seminara sastalo 50 učesnika koji su obradili pitanja Lisabonske strategije Evropske unije, strukturu i organizaciju sindikata u Jugoistočnoj Evropi, planiranje kampanje i umrežavanje. U toku organizovanja seminara ostavili smo dovoljno prostora za informativna uvodna predavanja, kao i za rad u grupama u cilju pripremanja raznih prezentacija, za plenarnu raspravu, za osmišljavanje ideja, za ozbiljnu kontrolu uslova ostvarivanja ideja.

Vrlo brzo se ispostavilo da su mladi ispoljili najveće interesovanje za planiranje kampanje dana akcije 20. juna i to u interesu preuzimanja samoinicijative po pitanju afirmacije prava mladih. Izradili su 10 nacionalnih koncepcija i idejnih projekata za organizaciju. Već jedan od uslova je bio da se izrade projekti koji se mogu realno finansirati.

Za zajednički moto izabran je izraz „IT'S TIME!“, jer naglašava da je došlo krajnje vreme da se stane na put izopćavanju mladih i da se poboljša njihov položaj, a učinio se i kao dovoljno poletan. Pored motoa na engleskom jeziku većina je izabrala i dodatni moto na jeziku svoje zemlje.

Po završetku seminara prihvaćena je Skopska deklaracija u kojoj se naglašava da zajednički dan akcije treba iskoristiti na taj način da se ozbiljno skrene pažnja politike i privrede na interese mladih.

S obzirom na mnoštvo kreativnih ideja i na veliko zanimanje partnera, planiranu dokumentaciju nacionalnog dana akcije trebalo je znatno proširiti.

Osim toga dogovoreno je objavljivanje izdanja dokumentacije o seminaru, jedne

brošure na više jezika i video snimka sa dana akcije održanog 20. juna (vidi: www.seeynet.eu).

4. PLANIRANJE DOGAĐAJA

Zatim je počeo praktičan rad. Bila je neophodna kreativnost i domišljenost timova. Rukovodeći tim SEE.Y.NET projekta, pored sastavljanja nacionalnih izveštaja i video dokumentacije, pomogao je na taj način što je preuzeo transnacionalnu koordinaciju, a davao je i savete vezano za planiranje i organizaciju.

U ovoj fazi komunikacija se odvijala preko sajta projekta. Predstavnici pojedinih zemalja su na primer na sajtu usaglašavali takmišenje u izradi plakata (www.seeynet.eu). Pojedinačni plakati su korišćeni svuda za reklamiranje dana akcije, ali u okviru transnacionalne saradnje. Pored rezultata aktuelnih aktivnosti u pripreмноj fazi su se na sajtu mogle naći i kratke informacije za štampu i video spotovi.

Za to je bilo potrebno pripremiti materijale, osmisliti metode aktivnosti, na koji način može da se izazove najveća pažnja. U pripreмноj fazi učesnici su dobili smernice koje su im bile od pomoći.

Onlajn komunikacija i usaglašavanje je urodilo jednim zajedničkim plakatom čiji je tekst preveden na više jezika i koji je na dan akcije naglašavao interregionalni značaj manifestacije.

5. OMLADINSKA MAGNET-MUZIKA

U centru dana akcije svuda je bio veliki koncert na otvorenoj sceni. Nastupili su poznati glumci, moderatori, muzičari čija je popularnost privlačila publiku, mlade i druge posetioce. Razne akcije (npr.: deljenje letaka, bedževa, pripremanje intervjua, davanje političkih deklaracija) pre i za vreme koncerta postigle su stvarni cilj manifestacije: usmerena je pažnja na probleme mladih, a mladi sindikalci predstavljeni su kao zastupnici interesa.

Iz aspekta efikasnosti reklame bilo je neophodno uključivanje medija. Za to je bilo potrebno stupiti u kontakt prvo sa novinarima. Intervjui, kratki spotovi su promovisali manifestaciju. Kasnije su timovi potražili i sponzore, pošto izvori Evropske komisije i FES-a nisu pokrivali sve planirane troškove.

U fazi planiranja trebalo je koordinirati i mnoge druge aktivnosti: mobilizaciju aktivista, nabavljanje dozvola za korišćenje lokacije za održavanje manifestacije, kontaktiranje umetnika i muzičkih grupa, proizvodnja informativnih materijala i mnogi drugi detalji. Iskustvo stečeno na ovaj način može da se iskoristi u toku rada mladih sindikalista.

6. DAN AKCIJE: 20. jun 2008.

Najzad je došao dan! U deset gradova Jugoistočne Evrope 20. juna 2008. godine održana je manifestacija pod motom „Vreme je”.

Beograd / Srbija

Organizatori su obezbedili istaknutu podršku koncertu. Moderator MTV-ja, Galeb je predstavio kampanju mladih i bio spiker koncerta na kome su se smenjivali muzičari i informacije o danu akcije. Važno je bilo iz aspekta marketinga da je više novina i teve stanica izveštavalo o manifestaciji, a i umetnici koji su nastupali privlačili su mladu publiku koja nikada ranije nije prisustvovala sindikalnim manifestacijama.

Budimpešta / Mađarska

Na žalost ovde organizatori nisu mogli da ostvare originalnu ideju, nisu dobili Lančani most za održavanje dana akcije. Međutim cirkuska šatra postavljena na ivici centralnog gradskog parka je bila pogodna scena za nastup različitih hip-hop grupa. Na vrlo dobro posećenoj manifestaciji predstavili su se i umetnici grafitija, a mladi su mogli da na jednu veliku tablu napišu svoje političke zahteve.

Bukurešt / Rumunija

Nađeno je pravo mesto. U Omladinskom parku (Parcul Tineretului) osam muzičkih grupa je održalo koncert pod vedrim nebom, a paralelno su se odvijali programi vezano za omladinska pitanja. Ujedno su mladi pozvani da se aktiviraju. Došlo je tvoje vreme!

Podgorica / Crna Gora

Zbog jakog vetra nije se mogla ostvariti odlična ideja da se iz velikog balona, koji bi bio pričvršćen iznad mesta manifestacije, pušta mnogo malih crnih lufbalona kao protest protiv rada na crno. Crni lufbaloni su zbog toga probušeni na zemlji, a zahvaljujući saradnji sa civilnim organizacijama dan akcije je protekao uspešno, a završen je velikom feštom.

Priština / Kosovo

Kreativan dan akcije je organizovan u vidu kabarea na temu traganja za radnim mestom, paralelno su prolaznici bili zamoljeni da ispune upitnik. Rezultat upitnika žele da iskoriste u kasnijim aktivnostima. Na trgu majke Tereze kampanja je završena velikim koncertom, na opšte zadovoljstvo organizatora.

Sarajevo / Bosna i Hercegovina

Ovde je dan akcije održan u Omladinskom centru. U centru grada su postavljeni informativni punktovi gde su se delile besplatne ulaznice na manifestaciju i na završni koncert. Jedan od sponzora je svojom akcijom privukao još više pažnje, pošto je obezbedio svoje vozilo sa logom i motom akcije za potrebe reklamiranja kampanje.

Skopje / Makedonija

Organizatori su imali teškoće da skrenu pažnju medija na sebe zbog izbora koji su održani 1. juna. Ipak su uspeali da se jave uživo u jednoj radio emisiji i na taj način privuku mnoštvo mladih u Gradski park gde su održani informativna kampanja i koncert. Publike je bilo i sa drugih područja zemlje.

Sofija / Bugarska

Organizatori su uspeali da dobiju trg ispred Narodnog pozorišta, tako da je bina postavljena ispred predivne pozadine. I ovde se isplatila prethodna medijska kampanja, naročito što su o danu akcije i o programu objavljene informacije i na mnogim sajtovima. Ideja da se informacije vezane za kampanju dele na razglednicama u kafanama, pokazala se kao izvrstan marketinški potez.

Drač / Albanija

Dan akcije u Albaniji nije održan u glavnom gradu, u Tirani. U Draču je organizovana fešta na kojoj su učestvovala i satelitske organizacije, koje su se na taj način informisale o kampanji. Informativna kampanja je obuhvatila teritoriju cele zemlje, a članci o kampanji objavljeni su i u vanrednom izdanju sindikalnih novina na dan 20. juna.

Zagreb / Hrvatska

Centralna ideja hrvatskih organizatora bila je knjiga žalbi u koju su mladi mogli da upišu svoje mišljenje. Akcija je bila veoma uspešna. Mnogi posetioци su iskoristili mogućnost da napišu svoje želje, zahteve vezano za obrazovanje i tržište rada. Pored koncerta na velikim ekranima omogućeno je i praćenje četvrtfinala Evropskog prvenstva u nogometu.

7. REZIME

Između 25-28. juna 2008. godine nacionalni koordinatori i rukovodioci SEE.Y.NET projekta sreli su se u Budimpešti na zaključnoj sednici, gde su ocenili rezultate kampanje. 10 partnerskih zemalja podnelo je po jedan izveštaj o danu akcije i o uspehu kampanje. Snimci od 20. juna odslikavali su raspoloženje akcije.

Na zaključnoj sednici je održan i susret sa predstavnicima mađarske štampe. Novinari su u prvom redu bili zainteresovani za intervju sa nacionalnim koordinatorima o projektu uopšte i konkretno o danu akcije.

Dan akcije – vrhunac SEE.Y.NET projekta

Jasno je da je vrhunac jednogodišnjeg SEE.Y.NET projekta bio 20. jun. To je bilo jasno još u februaru mesecu u Skopju kada su učesnici prionuli organizaciji sa ogromnim elanom. Ipak nismo mogli biti sigurni da će jedan zajednički program biti uspešan. Nije se tu radilo samo o saradnji mladih sindikalista u regiji Jugoistočne Evrope, nego i o jednoj jedinstvenoj akciji u životu sindikata cele regije. Na taj način su mladi stekli utisak da su nosioci jedne potpuno nove ideje.

Uzimajući u obzir preduslove kampanje, može se utvrditi da je uspeh postignut na temelju vrlo oskudnih sredstava. Budžet je bio prilično ograničen, pa je mnogo zavisilo od kreativnosti i ubedljivosti mladih. Na taj način su svuda pronalazeni sve noviji sponzori i umetnici koji su bili spremni za besplatan nastup.

Važno je napomenuti da mladi koji su učestvovali u SEE.Y.NET projektu nisu nezavisni aktivisti. Svoje učešće uspešno su obezbedili uglavnom tako što su postigli da ih oslobode radnih obaveza. Samo nekoliko kolega su bili profesionalni aktivisti. Ovaj problem nas je doveo do zaključka da se kontinuitet sindikalne aktivnosti mladih i kontinuitet interesnog zatsupništva može očuvati samo u slučaju, ako uspemo da obezbedimo minimalan broj nezavisnih aktivista.

Iskustva i zaključci

Naravno, nije sve išlo po planu. Bilo je da su organizatori računali na veći broj posetilaca, bilo je da saradnja između sindikata nije bila optimalna. Ali svaka pojedina manifestacija imala je jaku konkurenciju (npr.: paralelno se odvijalo četvrtfinale Evropskog prvenstva u fudbalu). Ali to su poučna iskustva, pa ćemo sledeći put biti mnogo bolji. Pošto je izričita želja svih učesnika: da se redovno organizuju akcije slične onoj održanoj 20. juna, pred mnogobrojnom publikom na teme koje su važne za sindikalne sekcije mladih.

Sindikati sve teže privlače pažnju javnosti, pošto se još uvek pojavljuju u staroj ulozi: kao organizatori štrajkova, demonstracija, protesta. Sekcije mladih treba da nađu novu šemu i da privuku pažnju svojim novovremenskim akcijama. Tačno to smo postigli u 10 gradova 20. juna. Mladi su bili aktivni, predstavili su se u pozitivnom svetlu, a skrenuli su pažnju i na svoje probleme.

Iskustvo i znanje stečeno tokom organizacije, planiranja kampanje, marketinga ili obrade informacija neprocenjive su vrednosti. Primenjeno znanje je najbolji garant održivosti. Projekt je na taj način doprineo i poboljšanju zastupanja interesa zaposlenih mladih ljudi, pošto učesnici, kao multiplikatori, svoje stručno znanje mogu da prenesu u svoje organizacije.

Osim toga transnacionalno obeležje dana akcije je doprinelo saradnji u celoj regiji. Ne smemo podceniti „mirotvornu komponentu” u teškim okolnostima koje vladaju na teritoriji bivše Jugoslavije. Na primer: nezavisnost Kosova deklarirana je baš u vreme pripremanja seminara u Skopju, ali na saradnju delegacija učesnica uopšte nije uticalo.

Na nacionalnom nivou dan akcije je rascepanim sindikalnim organizacijama poslao poruku da se zastupanje interesa može jačati i poboljšati samo zajednički. Za buduće akcije to može biti važna polazna tačka, jer su se u nekim zemljama žalili zbog nedostatka saradnje u toku organizacije programa. U nekim zemljama su međutim sklopljena obećavajuća savezništva sa vansindikalnim organizacijama (npr.: civilne organizacije mladih) što ubuduće takođe može biti plodonosno.

Korist Evrope

Saradnja zemalja članica EU, kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo veliki je iskorak na putu evropske integracije Jugoistočne Evrope. Borba protiv nezaposlenosti mladih centralna je opredeljenost svih partnerskih zemalja, a u skladu je i sa ciljevima Lisabonske strategije Evropske unije.

Sistem uspešnih veza između mladih sindikalista regije mogu rezultirati približavanje strukturi po ugledu na Evropsku uniju, a ujedno mogu doprineti stabilizaciji na Balkanu, koja je

preduslov približavanja Evropskoj uniji za zemlje koje još nisu dobile status kandidata za prijem.

Ambiciozni projekat i dana kcije 20. juan dokazali su da su mladi sindikalisti sposobni da se prilagode evropskim standardima i da su inicijativu prihvatili kao svoj projekat čiji su sadržaj osmislili u okviru manifestacija održanim u pojedinim zemljama. Širenje projekta je ogroman zajednički uspeh svih učesnika!

Finansiranje

SEE.Y.NET projekat i nacionalni dani akcije ne bi mogli da se ostvare bez finansijske podrške iz evropskih izvora i Fondacije „Fridrih Ebert”. Dan akcije i događaji u okviru projekta u 10 zemalja ostvareni su zahvaljujući i zalaganju Fondacije „Fridrih Ebert” na pronalaženju spoljnih sponzora. Originalni projekat sa kojim se konkurisalo, predviđao je samo jednu centralnu manifestaciju u Zagrebu.

FES je obezbedio dodatne izvore za zemlje učesnice, pa je na taj način omogućeno održavanje decentralizovanih akcija na osnovu mnoštva ideja iznesenih na obrazovnom i informativnom seminaru. Evropska komisija je podržala ne samo SEE.Y.NET projekat, nego je odobrila pregrupisanje sredstava za dalje aktivnosti (npr.: video dokumentacija).

SEE.Y.NET

SEE.Y.NET projekat je završen, ali i dalje opstaje i radi. Zajednička je volja ljudi koji su učestvovali u projektu da se iskoristi započeti rad i entuzijazam, kako bi mladi sindikalisti napravili sledeći korak na putu profesionalizacije.

- Iz tog razloga učesnici planiraju sledeći dan akcije za 2009. godinu.
- Osim toga postignut je sporazum između Regionalnog projekta FES-a i nacionalnih koordinatora da se u jesen 2008. godine organizuju tri regionalna seminara na kojima bi učestvovala zemlje i organizacije učesnici SEE.Y.NET projekta. Cilj bi bio da se postave temelji na osnovu kojih bi sekcije mladih ubuduće mogle samostalno da iniciraju i ostvaruju evropske projekte.

8. NACIONALNI IZVEŠTAJI

NACIONALNI DAN AKCIJE 20.06.2008. BEOGRAD / SRBIJA

IT'S TIME! – Youth fight for y(our) rights!"

(Borba mladih za s(t)voja prava)

PRIPREME

U Srbiji su dve sekcije mladih (UGS „Nezavisnost» i SSSS) formirali nacionalnu radnu grupu za pripremanje i održavanja dana akcije 20. juna 2008. godine. Nacionalni moto je bio: IT'S TIME! – Youth fight for y(our) rights! Osim toga u Beogradu su održali četiri radionice za saradnike nacionalne radne grupe vezano za pripreme i organizaciju koncerta.

Prva radionica održana je 15. aprila 2008. godine uz učešće predstavnika sekcije mladih UGS "Nezavisnost" i SSSS, kao i predstavnika FES-a. Razgovaralo se o sledećim temama:

- Zajedničke informacije – prezentacija za Srbiju koju je pripremila Mina Vukojičić i koja je prihvaćena sa neznatnim promenama.
- Potencijalni sponzori - Mina Vukojičić je informisala prisutne o tome da bi Sekretarijat za kulturu grada Beograda, zatim Ministarstvo za mlade i sport, odnosno Ministarstvo kulture eventualno podržali manifestaciju.
- Potrebne dozvole i koordinacija između dve sekcije mladih o nabavljanju dozvola.
- Mesto manifestacije – tada je manifestacija još planirana da se održi na trgu Republike u Beogradu.
- Muzički sadržaj – učesnici su se sporazumeli da stupe u kontakt sa sledećim izvođačima: Beogradski sindikat, Marčelo, Negativ, Neverne bebe, Bad Copy, Sunshine, DJ Marko Vuković, Djura i Mornari, odnosno Galeb od MTV Adria u ulozi voditelja.
- Scena i tehnika – Centar Millenium.

Sekcijama mladih UGS "Nezavisnost" i SSSS pružila se prilika da predstave kampanju i koncert na tradicionalnom prvomajskom prijemu FES-a u Beogradu 28. aprila 2008. godine.

Predstavnici UGS "Nezavisnost" – Mina Vukojičić, Jasmina Petrović i SSSS – Sanja Paunović, Nataša Mrđan razgovarale su sa Ministarstvom za mlade i sport o mogućoj saradnji u toku kampanje. Dogovoreno je da Ministarstvo za mlade i sport prosledi informaciju o našoj akciji kroz svoju omladinsku mrežu i da podrži kampanju i koncert. Dogovoreno je takođe da se sekcije mladih u zvaničnom pismu obrate ministarstvu sa molbom za pružanje podrške.

Druga radionica održana je 9. maja 2008. godine. Predstavnici dve sekcije i FES-a razgovarali su o sledećem:

- Frank Hantke je podneo izveštaj o predstavljanju javnosti na MTV, istakavši da bi uspešna kampanja mogla da dovede do tri značajna rezultata: da se poboljša status mladih unutar sindikata, da se motivišu novi sindikalni aktivisti i da se obezbedi lakši pristup daljim projektima.
- Muzički sadržaj – Sunshine i DJ Marko Vuković su potvrdili svoje učešće. Uspostavljen je kontakt sa grupom Negativ, ali je po dogovoru umesto njih nastupila grupa Strip. Grupa Djura i Mornari kontaktirana je kasnije. Mi smo uspostavili kontakt sa grupama Beogradski sindikat i Marčelo. Obe grupe su izjavile da nisu u mogućnosti da nastupe.
- Sponzori – Sekretarijat za kulturu grada Beograda je najavio da će finansijski podržati kampanju. Ministarstvo za mlade i sport zbog političke situacije nastale posle izbora održanih u Srbiji nije moglo da nam izađe u susret.
- Medijska podrška – trebalo je kontaktirati B92, RTS, Enter, a nekoliko nedelja pre koncerta trebalo je intenzivirati informisanje medija.

Informacije o kampanji, odnosno o koncertu su dostavljene sindikatima, Globalnom Radničkom Univerzitetu, ITUC-u, PERC-u itd.

Treća radionica je održana 21. maja 2008. godine za organizatore, a teme su bile sledeće:

- Finaliziran je muzički sadržaj i učesnici: Djura i Mornari, Strip, Sunshine, DJ Marko Vuković, moderator Galeb iz MTV Adria. Dogovoreno je da svaka grupa svira po sat vremena, a DJ završava koncert. Galeb vodi program, a Mina Vukojičić, Igor Nikolić i Frank Hantke obratiće se gostima posle nastupa prve grupe.
- Finaliziran je odnos sa medijima i dogovoren je način kontrole medija.
- Ostale pripreme: ograđivanje prostora, obezbeđenje, hitna pomoć itd.
- Informisanje mladih u političkim strankama, civilnim organizacijama i ostalim organizacijama mladih.

Sanja Paunović (SSSS) i Mina Vukojičić (UGS "Nezavisnost") pregovarale su sa predstavnikom ILO o eventualnoj finansijskoj podršci za izdavanje brošure o zapošljavanju mladih na srpskom jeziku, koja je po planu trebala da se deli za vreme koncerta. ILO je na tajnačin podržao kampanju.

Informativni materijal o kampanji i koncertu prosleđen je širom Srbije centralama dva reprezentativna sindikata, organizacijama mladih, civilnim organizacijama, sekcijama mladih u političkim strankama itd.

Četvrta radionica je održana 2. juna 2008. godine uz učešće predstavnika dve sekcije mladih i FES-a:

- Učesnici su se dogovorili na koji način da se nastavi rad na dobijanju dozvole za održavanje koncerta, pošto je kao lokacija na kraju izabran trg Nikole Pašića.

- Informacije o koncertu objavljene su na sledećim intrnet sajtovima: Serbian Café, Infostud, Urban Bug i Clubbing.
- Proizvedeni su letci i posteri.

10. juna 2008. godine predstavnici dve sekcije mladih i FES-a, zajedno sa svim prevodiocima i sa moderatorom održali su još jedan dogovor radi informisanja o temi i cilju kampanje, kao i o konkretnim detaljima koncerta.

Poslednjih nedelju dana pre koncerta više puta su prosleđene medijima informacije o kampanji i manifestaciji. Mina Vukojičić (UGS "Nezavisnost"), Igor Nikolić i Ivica Cvetković (SSSS), Frank Hantke i Emilija Grujić (FES) su uživo govorili o kampanji u Jutarnjem programu RTS-a , u satelitskom programu RTS-a, u emisijama Studija B i TV Avala.

20. jun 2008. Dan akcije

Kampanja je krunisana koncertom održanim 20. juna od 18 časova na trgu Nikole Pašića. Nekoliko časova pre koncerta, a i tokom koncerta aktivisti sekcije mladih dva sindikata delili su informativne materijale: brošuru ILO-a o zapošljavanju mladih, opšti informativni materijal o sindikalnim centralama, sindikalni reklamni materijal za mlade o diskriminaciji, radu na crno, materijal Infostud-a o mogućnostima zapošljavanja mladih itd. Za vreme koncerta razgovarali su sa mladima.

Koncert je počeo u 18 časova. Prvo je Galeb govorio o kampanji i najavio program, a zatim su nastupili Djura i Mornari.

Mina Vukojičić, Igor Nikolić i Frank Hantke su posle nastupa Djure i Mornara izašli na binu i preneli mladima glavne poruke, naglasivši da se istog dana u deset gradova u regiji Jugoistočne Evrope održava deset koncerata tokom kojih predstavnici omladinske mreže ITUC-a PERC i sindikata SOE pozivaju odgovorne strukture vlasti da daju prioritet zapošljavanju mladih, da im obezbede odgovarajuće uslove rada i učešće u donošenju odluka vezanih za mlade na svim nivoima. Zatim su pozvali mlade da se pridruže sindikatima, da se raspitaju i izbore za svoja prava. VREME JE da se izbore za bolju budućnost mladih u regiji Jugoistočne Evrope.

Koncert je zatim nastavljen sa nastupom grupa Strip i Sunshine, a fešta je uz nastup DJ Marka Vukovića nastavljena do ponoći. Bilo je oko 4000 učesnika. Organizatori su dali interju novinama (Politika, Danas itd.), kao i televiziji.

Kampanja je usmerila pažnju mladih ljudi i društva na problem nezaposlenosti mladih, na nepovoljne uslove rada, na niske početničke plate, na problem rada na crno i podstakla je es-ve na pronalaženje najboljih mogućih rešenja.

Pored sekcije mladih UGS „Nezavisnost“ i SSSS, FES, EU i sindikalne centrale (SSSS i UGS „Nezavisnost“) beogradski koncert su podržali i granski sindikat „Nezavisnosti“ u prehrambenoj industriji, ugostiteljstvu i turizmu, sindikat kulturnih radnika i umetnika, Sekretarijat za kulturu grada Beograda, ILO, Infostud, Serbian Cafe, Urban Bugs i Fruvita Društvo.

Mina Vukojičić, nacionalni koordinator

NACIONALNI DAN AKCIJE 20.06.2008 Budimpešta / Mađarska
IT'S TIME!

POLOŽAJ MLADIH

Dosadašnje iskustvo SZISZ Omladinskog Sindikalnog Saveza pokazalo je da zaposleni mladi nisu dovoljno upoznati sa pravnim propisima i društvenim mogućnostima da bi na odgovarajući način predstavili ovu problematiku, a nemaju uticaj ni na tržište rada. To je posle četiri godine članstva u Evropskoj uniji postalo kristalno jasno. Rad na crno i siva ekonomija predstavljaju ogroman problem za mlade.

Formiranjem SZISZ-a želelo se pomoći mladima koji izlaze iz škole i traže svoje prvo zaposlenje da bi odgovorili savremenim političkim i ekonomskim izazovima i na taj način obezbedili sebi povoljniji položaj na tržištu rada. Težište naše aktivnosti jeste: položaj mladih, upoznavanje promenljivih uslova rada i ekonomije, socijalni problemi (uslovi rada, zapošljavanje, zarade, stručno obrazovanje i usavršavanje, pojedinačna edukacija, formiranje nacionalnih odnosa). U tom interesu SZISZ objavljuje informativne materijale, organizuje rasprave na državnom nivou, seminare, edukativne programe i učestvuje na raznim manifestacijama za mlade.

Programme za mlade organizujemo sa ciljem da mlade upoznamo sa mogućnostima dobijanja informacija, mogućnostima zaštite i pružanja pomoži, odnosno da posle zapošljavanja budu upoznati sa mogućnostima zaštite interesa.

S jedne strane želimo da skrenemo pažnju javnosti na naše probleme, s druge strane želimo da informišemo i one koji još nisu članovi sindikata, ali je važno da poznaju svoje mogućnosti, naravno da je pored toga važna i promocija sindikata.

20. jun 2008. DAN AKCIJE

Osnovna ideja i program manifestacije formirani su u toku jednonedeljnog seminara u Skopju, iako originalnu ideju nismo mogli da ostvarimo zbog određenih okolnosti. Između ostalog nismo mogli da obezbedimo lokaciju u toku leta običnim danom na Lančanom mostu, niti na trgu Heroja, niti na Milenijskom mostu. Smatramo da nismo obratili dovoljno pažnje na izbor odgovarajućeg dana za akciju.

Organizaciju je otežavala i nezainteresovanost većine sindikalnih organizacija za ovu inicijativu. Pošto smo imali na raspolaganju mali broj ljudi, kasno smo krenuli sa organizacijom dana akcije, pošto smo za 1. maj imali manifestaciju sličnog kalibra (SZISZ je tada bio organizator programa za mlade pod naslovom „prvomajska noć“).

Troškovi manifestacije iznosili su oko 15.000 evra; 7.000 evra je obezbeđeno iz projekta, preostalih 8.000 evra dobili smo od Ureda premijera, odnosno od Foruma za saradnju sindikata (SZEJ).

EMIT'S TIME

SOUTH EAST EUROPEAN YOUTH NETWORK
www.seeyo.eu

ZENEVEL A FEKETE MELO ELLEN

Ingyenes HipHop buli
Június 20-án 17⁰⁰ órákor
a Felvonulási téren az Időkerek előtt

ANIMAL CANNIBALS
SUB BASS MONSTER
HŐSÖK
NKS
MC. GŐZ
DJ. POZSI

Beograd
Bucuresti
Budapest
Podgorica
Prishtina
Sarajevo
Skopje
Sofia
Tirana
Zagreb

Logo of the European Union, the South East European Youth Network, and other partners.

Plan programa

- Mesto:** Budimpešta, Gradski park, trg Felvonulaš, parking ispred točka vremena

2. **Vreme:** 20. jun 2008. od 17.00 – 22.00 časa

3. **Ciljna grupa:**

- Stručne škole
- Studenti
- Zaposleni mladi
- Ostala publika

4. **Reklama, kampanja:**

- Za dan akcije štampali smo plakate i letke (vidi u prilogu)
- 500 plakata je dostavljeno budimpeštanskim višim školama
- 5000 letaka je dostavljeno budimpeštanskim višim školama i restoranima (restorani, kafane, bioskopi, disko klubovi)
- stručne škole su unapred obavestene preko naše mreže
- obavestili smo sindikalne konfederacije i granske sindikate
- održali smo konferenciju za štampu pre manifestacije
- preko veza sa štampom MSZOSZ-a prosledili smo medijima informacije o manifestaciji i o SEEYNET projektu.

5. **Izveštavanje u medijima:**

- intervju u emisiji ECHO-TV (informativni program: Peter Pataky, Balaž Kovač), VIVA TV (muzički program: Animal Cannibals), COOL TV (program za mlade: Sub Bass Monster)
- radio intervjui uživo: 16. jun Klub Radio, Szolidaritás.hu – 10 minuta; 20. jun Kossuth Radio, reportaža i intervju – 10 minuta.
- dnevni listovi: Nepsava (20., 21. jun), Nepsabadšag (20. jun)
- programski magazini: Flyer Magazin, Pesti Est
- Online: www.hiphop.hu, www.vdsz.hu, www.est.hu, www.Myspace.hu,
- VHS: www.filmhirado.hu, www.truveo.com, www.youtube.com

6. **Detaljan program:**

- Konferencija za štampu: 18. jun 2008. od 9.30
- Od 17.00: muzički program na bini, hip hap festival / muzikom protiv rada na crno.

Učesnici:

- 14:00 postavljanje scene (instrumenti, podešavanje mikrofona)
- 16:00 završne pripreme (tiha muzika)
- domaćin: Animal Cannibals (kao moderator, profesionalni izveštaj o programu i političkoj zaleđini SEE.Y.NET).
- 17:00 DJ Pozsi: warm up! (1 čovek na bini sa gramofonima)
- 18:00 MC Gőz (grupa + 1 MC)

- 18:20 NKS (grupa + 3 MCs)
- 18:40 Hősök (grupa + 4 MCs)
- 19:00 Sub Bass Monster (grupa + 1 MC)
- 20:30 Animal Cannibals (grupa + 2 MCs)
- 22:00 kraj
- Grafiti performansa (protiv rada na crno) u vremenu od 16.00-20.00

7. Povezane aktivnosti, organizacioni zadaci:

- Pribavljanje dozvola (lokacija, policija, zdravstveni propisi itd.)
- ELMŰ – obezbeđivanje struje
- Zakup šatre, bine, osvetljenja, ozvučenja
- Naručivanje mobilnih toaleta (TOI-TOI)
- Štampani materijal: poster, flajeri, distribucija
- Naručivanje molinoa (4 kom), zastave (4 kom)
- Naručivanje majica za organizatore i učesnike (100 kom)
- Nabavka materijala potrebnih za grafiti (OSB listovi, sprejovi, ostali materijal)
- Nabavka ostalog reklamnog materijala
- Nabavka izdanja o radu na crno od ministarstava i ostalih organizacija.

Balaž Kovač, nacionalni koordinator

20.06.2008. NACIONALNI DAN AKCIJE Bukurešt / Rumunija
IT'S TIME!

KONFERENCIJA ZA ŠTAMPU

U Bukureštu je 18. juna 2008. godine, u sedištu organizacije Cartel Alfa održana konferencija za štampu sa sledećim učesnicima:

- Cartel Alfa: Ion Homos – glavni sekretar, Oana Toma - predsednica Nacionalnog Komiteta Mladih, Cristian Prisecaru – Alfa Art – predsednik sindikata umetnika
- Fondacija „Fridrih Ebert”: Victoria Stoiciu, Yvonne Pfeiffer
- Umetnici koji su nastupili na koncertu: Brad Johnson - Quantum Leaps, Monkey Business, Alin Oprea – Talisman, Cristina – Impact, Kamara – Alb Negru

U okviru konferencije za štampu probleme sa kojima se mladi suočavaju na tržištu rada, sužavanje mogućnosti zapošljavanja, nesigurnost preduzetništva, radnih mesta, povećana

očekivanja poslodavaca, jačanje rada na crno i sive ekonomije, kao i način borbe protiv tih pojava, odnosno ublažavanje tih problema porukama za mlade kroz medije, umetnost.

Posle konferencije za štampu podeljeni su na ulici i u omladinskim centrima plakati i letci o manifestaciji i programu, između ostalog uz pomoć članova komisije sindikalne konfederacije Cartel Alfa.

PRIPREME

Štampali smo letke, plakate, reklamni materijal i majice sa simbolima manifestacije:

- **LETCI:** Na naslovnoj strani je isti sadržaj, kao i na plakatima, a pozadi su štampane kratke informacije o problemima sa kojima se mladi suočavaju na tržištu rada i o idejnim rešenjima sindikata.
- **ŠTAMPANI MATERIJAL**

E TIMPUL

să știi

care îți sunt drepturile

să vezi

cum îți le poți apăra

să acționezi

atunci când îți sunt încălcate

E TIMPUL

20 Iunie Ziua Tinerilor din Europa de Sud-est

Partener Media: **SAPTESERI**

- **NAJAVA:** Najava je obavljena uz pomoć medija na 10 sajtova:
- **BLOG:** Naslov bloga manifestacije:
http://etimpul.blogspot.com/2008_06_01_archive.html

20. JUN 2008. DAN AKCIJE

20. juna 2008. godine, u petak popodne u 17 časova je počeo program u „Parcul Tineretului” (Omladinski park) sa koncertom na koji smo pozvali 8, među mladim Rumunima najomiljenijih grupa: iAlb Negu, Alias, Andra, Impact, Monkey Bussiness, Paula Seling, Talisman, Quantum Leaps fet. Brad Vee Johnson & Pinki.

Lokacija manifestacije je bila vrlo reprezentativna: Parcul Tineretului (Omladinski park).

Bogdan Iuliu Hossu – predsednik CNS Cartel Alfa održao je kratak uvodni govor u koma je naglasio da sindikati treba da se uključe u rešavanje problema mladih vezano za tržište rada:

- „Mladost je blago sveta. Znači energiju, talenat i kreativnost za celo društvo, posebno na radnim mestima. Mladi su motor društva.
- I pored ekonomskog razvoja mladi u svetu rada su vrlo ranjivi. Nedostatak radnih mesta, loš kvalitet postojećih, rad na crno, razočaranost i nedostatak prilika pogađali su proteklih godina mlade u Rumuniji.
- Rad na crno pod lošim uslovima ili zapošljavanje u sivoj ekonomiji su pre čor sokak, nego li put ka kvalitetnom radnom mestu.
- Mladi se vrlo često nađu u vrtlogu nesigurnosti i treba im priskočiti u pomoć sredstvima socijalnih zakona, kontrolom i u prvom redu **AKTIVNOSTIMA.**”

Na manifestaciju je pozvano osam muzičkih grupa da doprinesu inicijativi mladih. Koncertu je prisustvovalo oko 2000 ljudi, a po prvi put se u Bukureštu, u Rumuniji održalo zajedničko slavlje sa mladima iz cele regije Jugoistočne Evrope.

Kampanja je završena oko 21 časa uveče sa jasnom porukom: **IT'S TIME ! Upoznaj svoja prava, nauči kako da ih odbraniš. Učini nešto, ako su ih prekršili! DOŠLO JE TVOJE VREME!**

Oana Toma / nacionalni koordinator

20.06.2008. NACIONALNI DAN AKCIJE Podgorica / Crna Gora
IT'S TIME! – MLADI ĆE USPETI!

POZADINSKE INFORMACIJE

U Crnoj Gori živi 422.509 ljudi starosti između 15 i 65 godina, od kojih je 59,2 % radno aktivnih, to jest zaposlenih ili u traganju za radnim mestom. U junu ove godine u Crnoj Gori radno mesto je imalo 218.609 ljudi, broj nezaposlenih je bio 31.516. Rata nezaposlenosti je najviša u severnim područjima (17,9 %), a najniža na jugu (5,8 %). U centralnim predelima je oko 12,8 %.

U najvećim gradovima rata nezaposlenosti je sledeća: Bar 4,2, Herceg Novi 2,1, Nikšić 17,6, Podgorica 10,3 i Bijelo Polje 21,0 %. Podeljenost na osnovu polova pokazuje da su žene znatno manje aktivne (49,2 %), nego muškarci (68,7 %). Nezaposlenost kod žena iznosi 11,7 %, kodmuškaraca 13,5 %.

Struktura nezaposlenih na osnovu školske spreme pokazuje da je nezaposlenost najmanje prisutna među ljudima sa visokom školskom spremom (5,8), dok su u najtežem položaju oni bez stručne spreme ili nezavršene osnovne škole, iako je aktivnost tog sloja veoma niska (14,4 – 24,4).

Prosečna starost zaposlenih je 39,4 godina, nezaposlenih 33,1, neaktivnih 35,5. 75 odsto je zaposleno u uslužnim delatnostima, 14,3 u industriji, 10,4 u poljoprivredi. 61,5 % je zaposleno u privatnom sektoru, 36,6 % u državnom sektoru. 24 % je zaposleno na određeno vreme, 76 odsto na neodređeno vreme.

Analize pokazuju da je 22,6 odsto angažovano i u sivoj ekonomiji, što znači 49.408 lica.

Rad na crno je u najvećem broju prisutan kod mladih. Mladi zaposleni u sivoj ekonomiji ne mogu da podignu kredite, nemaju osiguranje u nemaju pravnu zaštitu. Ti mladi ljudi nisu članovi sindikata što njihov položaj na tržištu rada čini još nesigurnijim, a ujedno ih udaljava od mogućnosti redovnog zapošljavanja. Zbog toga je važno da sindikati iskoriste sve mogućnosti da se iskoreni rad na crno.

Problemi vezani za nezaposlenost mladih i za rad na crno prisutni su i u ostalim zemljama Jugoistočne Evrope, zbog toga je potrebno zajednički izraditi rešenje.

PRIPREME

Kampanju „It's Time – Mladima će uspjeti“ u Crnoj Gori organizovala je sekcija mladih SSCG. Cilj kampanje je bio da se pažnja javnosti, naročito mladih usmeri na problem rada na crno i nezposlenosti mladih.

Sekcija mladih Saveza Sindikata Crne Gore u maju i junu se u okviru kampanje „It's time“ koncentrisala na zapošljavanje, zaštitu prava i rad na crno iz aspekta mladih.

Osnovna zamisao svih aktivnosti bila je da u nevezanom duhu, mladalačkim idejama promovišemo ova značajna pitanja kako bi se javnost upoznala sa njima.

Koristeći strukture SSCG podelili smo reklamni materijal u granskim i teritorijalnim organizacijama: bili su to poster, jedinstveni u svim zemljama Jugoistočne Evrope; brošure sa osnovnim informacijama o projektu i organizaciji; letci sa porukama i jasnim zahtevima koje smo uputili poslodavcima i vlastima.

Za pripremu i održavanje manifestacije 20. juna sekcija mladih SSCG sarađivala je sa dve nevladine organizacije: NGO ENTER koja okuplja mlade zaposlene na polju umetnosti, koje ujedno okuplja ne samo one koji žive u Crnoj Gori, nego i u široj okolini, kao i CAZAS (crnogorski Savez za borbu protiv SIDE) koja je jedna neprofitna vladina organizacija i okuplja dobrovoljce koji su spremni da pomognu obolelima od SIDE. Ciljna grupa je stanovništvo celog sveta, posebno mladi.

Tokom priprema znatnu podršku dobili smo od Saveza Sindikata Crne Gore, od glavnog grada, lokalne policije i centralnih vlasti za održavanje reda. Posebno smo zahvalni rukovodiocima ovih organizacija i institucija pošto su omogućili da manifestaciju organizujemo na najbolji način.

20. jun 2008. DAN ACKIJE

Povodom najave glavne manifestacije gostovali smo u emisiji RTV ATLAS. Oni su prihvatili da budu medijski zaštitnici manifestacije. Iskoristili smo tu priliku da još jednom naglasimo osnovnu ideju i da pozovemo mlade u Crnoj Gori da nam se pridruže.

Tokom ostvarivanja projekta naglašavali smo da se isti program organizuje u isto vreme u deset zemalja regije i da će 20. juna u glavnim gradovima tih zemalja biti održana zaključna manifestacija.

I.

Između 19 i 21 časa nameralai smo da organizujemo na mestu manifestacije hepening. Iznad lokacije želeli smo da pričvrstimo balon na visini od 20 metara iz kojeg je trebalo da se puštaju mali crni lufbaloni sa natpisom rad na crno, ali zbog vetra to nije bilo moguće.

Umesto toga organizovali smo performansu. Položili smo na tlo reklamne materijale, postere, letke, štampani materijal koji smo prekrili sa masom crnih lufbalona. Aktivisti su redom probušili sve lufbalone i tako su „informacije sakrivene ispod njih” postale dostupne. Prisutne smo zatim intervjuisali šta misle o performansi, o kampanji i uopšte opoložaju mladih u Crnoj Gori.

II.

Sa početkom u 22 časa organizovana je fešta na kojoj su nastupili DJ Tom Hades, poznati muzičar iz Brisela, jedan diszk džokej iz Podgorice, DJ. Marko Vujačić i DJ CULE. Bilo je oko 1000 posetilaca. Manifestacija je protekla u dobrom raspoloženju, zračila je pozitivnom energijom. Sa bine su puštani beli lufbaloni čime smo želeli da naglasimo dobro raspoloženje mladih. Zaštitnici manifestacije obratili su se publici preko projektora, a napravljen je i snimak celog progama.

Ivan Đurišić, nacionalni koordinator

20.06.2008. NACIONALNI DAN AKCIJE Priština / Kosovo

IT'S TIME!

PRIPREME

Skopska ideja

Mreža mladih je počela sa pripremama kampanje za 20. jun odmah posle seminara održanog u Skopju. Već u martu smo radili na pripremama, naročito radna grupa sekcije mladih BSPK, čiji je predsednik, Arbënore Zogu ujedno bio i rukovodilac kampanje.

Radna grupa je prvo radila na osmišljavanju programa kampanje, sagledali smo šta se treba da se uradi, koliko reklamnog materijala nam je potrebno. Posle toga smo stupili u kontakt sa grafičarima, štamparijama, muzičkim izdavačima, interpretatorima, raznim grupama. Time se u prvom redu bavio predsednik, Arbënore Zogu. U maju je intenzivirao pregovore sa grafičarima, štamparijama, muzičkim izdavačima, interpretatorima i grupama.

Radionica

Omladinska mreža je 24.05.2008. godine počela saradnju sa Omladinskim Savetom Kosova i aktivistima omladinskih organizacija u srednjim školama. Organizovana je za njih jednodnevna radionica na kojoj smo finalizirali ideje za kampanju 20. juna. Predsednik sekcije mladih BSPK je zajedno sa predstavnikom Fondacije „Fridrih Ebert”, Besa Luzhom počeo sa organizacijom, sastavljanjem programa, obaveštavanjem učesnika itd.:

- Na radionici je učestvovalo 20 aktivista, 10 iz sekcije mladih BSPK, 5 iz KYC (Omladinski Savet Kosova) i 5 srednjoškolaca, članova civilnih organizacija.
- Radionica je počela u 9.30, trajala je do 17 časova. Radionicu je vodio predsednik, A. Zogu koji je informisao učesnike o projektu. Zatim su dvoje aktivista sekcije mladih BSPK, Xhejlane Aliu i Liridon Berisha, koji su učestvovali na seminaru u Skopju, govorili o osnovnoj ideji kampanje i pravilima. Kasnije su učesnici u četiri grupe razmotrili i pripremili predlog za formalno rešenje, tekst, veličinu postera, za brošure, majice, plakate, zastave itd. Sastavljen je program za 20. jun i dogovoreno je da se prvo na dve lokacije u gradu postave informativni štandovi.
- Popodne su grupe podnele izveštaj o svom radu. Izabrane su najbolje ideje koje su zatim detaljno razrađene.
- Radionica je bila vrlo uspešna i bila je značajna za kampanju 20. juna.

Saradnja

Posle radionice nastavili smo rad sa drugim organizacijama. Asistent predsednika Zogua, Xhejlane Aliu i kancelarija Fondacije „Fridrih Ebert” u Prištini, pomogli su da se usaglase detalji sa grafičarima, štamparijama, muzičkim izdavačima, bioskopima, interpretatorima i sponzorima:

- Prikupljeno je mnoštvo predloga od grafičara, štamparija, filmskih i muzičkih distributera. Pošto smo imali ograničena materijalna sredstva na raspolaganju, A. Zogu se trudio da uspostavi saradnju sa onima koji su shvatili značaj kampanje i bili spremni da spuste cenu. A. Zogu je uz pomoć aktivista raznih radnih grupa stupio u kontakt sa muzičkim grupama i pevačima koje su takođe informisali o kampanji. Nekolicina je bila spremna da 20. juna nastupi besplatno.
- Na kraju maja rukovodilac projekta je obavio administrativni deo organizacije. Sa opštinskom upravom Prištine, policijom itd. Dogovorio se oko detalja kampanje. Stupio je u kontakt sa raznim firmama da bi našao sponzore. Zbog kratkoće vremena samo jedan proizvođač mineralne vode bio je spreman da nam u toku kampanje obezbedi 2000 boca mineralne vode. Potražili smo i tri najveće televizije na Kosovu koje smo zamolili da besplatno emituju reklamni spot kampanje, što su i obećali zahvaljujući delimično i angažovanju najvišeg rukovodstva kosovskih sindikata. Televizijski spotovi su odmah snimljeni i nedelju dana pre kampanje emitovani na programima sve tri televizije.
- Izabrane su tri najslušanije radio stanice (popularne među mladima) gde su takođe snimljeni reklamni spotovi i emitovani nedelju dana pre kampanje.
- Zatim je sledilo štampanje reklamnog materijala. Predsednik A. Zogu je uz pomoć aktivista omladinske mreže koja obuhvata sedam kosovskih regija podelio postere i štampani materijal. U svakoj regiji dvoje aktivista su dobili zadatak da tri dana pre kampanje izmeste postere i da podele štampani materijal u glavnim gradovima svoje regije. U glavnom gradu, u Prištini pet aktivista je radilo na tome pošto je ovde trebala da se održi centralna manifestacija. U Prištini smo postavili tri velika plakata (dućine 10 metara) na centralnim trgovima, kao i dva velika flajera (5m x 3m).

Treba naglasiti da su aktivisti omladinske mreže i pored vremenskog ograničenja odradili posao po planu i u skladu sa dogovorom.

Konferencija za štampu

Dve nedelje pre kampanje sekcija mladih BSPK održala je konferenciju za štampu gde su bili prisutni pet članova omladinske mreže, predsednik BSPK, Haxhi Arifi, predsednica sekcije žena BSPK, Shukrie Rexhepi. Konferencija za štampu održana je u Grand Hotelu u Prištini. Sutradan su o konferenciji izvestila tri dnevna lista, jedna televizija i dve radio stanice.

20. jun 2008. DAN AKCIJE

Za poslednji dan, 20. jun ostalo je mnogo toga da se uradi. Radna grupa i predsednik BSPK, Haxhi Arifi su se ujutro dogovorili kako da se najuspešnije završi kampanja. Dobili smo mnogo dobrih saveta od iskusnih sindikalnih aktivista. Time smo dopunili naše ideje. Zatim je razrađen plan i podeljeni su zadaci.

Prilikom susreta u Skopju dogovoreno je da ćemo manifestaciju održati na trgu Majke Tereze. Na dva kraja trga postavili smo informativne štandove oblepljene posterima gde su se delile boršure i informativni materijali. Brošure su ranije pripremljene u interesu da informišemo zainteresovane o BSPK, o aktivnostima i gde se mogu obratiti.

Pripremljen je jedan upitnik za ocenjivanje kampanje. Postavljena su sledeća pitanja: koji su gorući problemi zaposlenih na Kosovu, kakvu pomoć očekujete od sindikata na radnom mestu?

Upitnike su mnogi popunili. Rezultat je analiziran i dobili smo važne informacije koje će biti prosleđene odgovarajućim institucijama i BSPK-u da ne bi ostale zaključane u našim ormarima.

Na trgu su svuda bili naši aktivisti koji su delili štampani, reklamni materijal i mineralnu vodu "Uje Rugove" koju smo dobili od sponzora. Aktivisti su nosili bele majice na kojima su odštampani moto i zahtevi. Zahtevi su već bili poznati iz reklamne kampanje (TV, radio). Bele majice su privukle pažnju prolaznika. Ljudi su se zainteresovali za našu poruku, za naše ciljeve.

Ceo dan su navražali prolaznici koji su nas podržavali i čestitali na inicijativi. Ideja kampanje je ostavila dubok utisak. Ekipe su snimile mnoge prolaznike u razgovoru sa našim aktivistima. Sve je to trajalo do početka koncerta. Koncert je počeo po planu, u 19.30.

Aktivista Blerina Berisha je dobila zadatak da vodi program. Koncert je službeno otvoren time što je na binu pozvan predsednik sekcije mladih, Arbënore Zogu. On je u svoj pozdravni govor počeo sa rečima: „IT'S TIME". Posle toga je govorio o omladinskoj mreži, o

dostignućima i planovima. Pročitao je skopsku deklaraciju i informisao prisutne o tome da se istovremeno kada i prištinska kampanja, održavaju manifestacije u devet gradova Jugoistočne Evrope.

Na sceni su se smenjivali pevači. Program je bio nezaboravan. Aktivisti Xhejlane Aliu, Liridon Berisha, Liridona Guci govorili su o problemima zaposlenih. Nagrađeni su aplauzom za hrabrost što su pred tolikim narodom otvoreno govorili o problemima. Predsednica sekcije žena BSPK se takođe obratila prisutnima, zhvalivši se što su došli na manifestaciju, a svoj govor je završila sledećim rečima: „**TREBA DATI MESTA MLADIMA, ONI SU SADAŠNJOST NAŠE ZEMLJE**”.

Istina, na koncertu nisu bili prisutni predstavnici medija u velikom broju, jer se u Prištini preko leta svakodnevno održavaju razni programi. Istog dana je bila premijera Kosovskog Baleta, održan je jedan muzički festival, tada se prenosila i utakmica između Turske i Hrvatske. I pored toga bili smo zadovoljni i ocenili smo da je kampanja uspešno protekla. Imala je odjek u celini kosovskog društva.

Arbënore Zogu, nacionalni koordinator

20. jun 2008. NACIONALNI DAN AKCIJE Sarajevo / Bosna i Hercegovina
IT'S TIME!

Sekcija mladih Saveza Autonomnih Sindikalnih Organizacija Bosne i Hercegovine je članica mreže mladih u Jugoistočnoj Evropi i projekta u okviru te mreže. U projektu učestvuju sledeće zemlje: Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Crna Gora, Albanija, Kosovo, Mađarska, Makedonija, Rumunija i Srbija.

Cilj projekta je jačanje mreže mladih, sindikalnih i drugih organizacija mladih koje se bave problemima mlade generacije. Mladi se na tržištu rada suočavaju sa teškim problemima. Veoma je visoka stopa nezaposlenosti, prisutni su u privredi rad na crno, siva ekonomija, diskriminacija i druge negativne pojave u društvu i obrazovanju.

Projekt su finansijski podržali Evropska komisija i Fondacija „Fridrih Ebert”, a dobila je političku podršku od ITUC-a. U okviru jednog zajedničkog dana akcije 20. juna 2008. godine u glavnim gradovima deset zemalja učesnica projekta održan je dan akcije sa istom porukom. Formulirali smo zahteve upućene poslodavcima, političkim strukturama i javnosti. Ustanovljeno je i želeli smo pokazati da su mladi u Jugoistočnoj Evropi suočeni sa istim problemima i zbog toga treba zajednički da deluju kako bi išli ukorak sa izazovima globalizacije.

Želimo da postignemo ubrzavanje privrednog razvoja, da obezbedimo socijalnu osetljivost privrede, poštene uslove rada za pošten život. Cilj jedinstvene inicijative jeste da se poboljša izuzetno loš odnos politike prema mladima, da se smanji nezaposlenost mladih, da se poboljšaju uslovi zapošljavanja i da se usmeri pažnja mladih i celine društva na omladinska pitanja.

Zajednički dan akcije, odnosno koncert je u Sarajevu održan u kulturnom i omladinskom centru Skenderija. Nastupile su dve sarajevske grupe („Erogene Zone“ i „Konvoj“). Pre koncerta kulturni i omladinski centar Skenderija organizovao je prijem za omladinske organizacije, za sekcije mladih pri sindikatima, za đачke organizacije i za sponzore.

Paralaleno su radila i tri informativna okrugla stola sindikalista (u ulici Ferhadija, na štandu u Skenderiji i pred sindikalnom centralom) gde su se delile ulaznice i informativni materijali. Ulaznice za koncert su bile besplatne, a podeljene su sindikatima, organizacijama mladih, sponzorima, televiziji i radijima.

Tokić Igor, nacionalni koordinator

20. jun 2008. NACIONALNI DAN AKCIJE Skopje / Makedonija
IT'S TIME!

PRIPREME

Posle seminara međunarodne sindikalne mreže održanog u Skopju u februaru, sekcije mladih tri sindikalne organizacije u Makedoniji (Unija Autonomnih Sindikata Makedonije – UNASM, Sindikalni Savez Makedonije – SSM i Savez Slobodnih Sindikata – KSS) započeli su pripreme za ostvarivanje projekta IT'S TIME i za koncert 20. juna u Skopju.

Na prvi dogovor pozvani su predstavnici sekcija mladih sindikalnih organizacija i formirano je jedno koordinaciono telo sa po dva predstavnika iz sva tri sindikata, dakle ukupno šest članova. Zadatak članova ovog tela je bio da iznesu predloge na sastancima i da odluke prenesu svojim sindikalnim organizacijama, da ih sprovedu i informišu članove sekcije mladih. Svim sednicama prisustvovao je i predstavnik Fondacije „Fridrih Ebert“ za Makedoniju koji je značajno doprineo donošenju i sprovođenju odluka koordinacionog tela. Na sednicama je odlučivano i o mestu koncerta, a umetnicima koji će nastupati, o medijskoj kampanji i o nastupu u medijima.

Naš cilj je bio da se što više približimo mladima, pa smo odlučili da koncert održimo u Gradskom parku u Skopju pošto se preko leta mladi najčešće tu okupljau, pa smo računali

na veliku posećenost. Rukovodstvo grada je pokazalo razumevanje i podržali su inicijativu mladih sindikalista, odnosno izdali su dozvolu za održavanje koncerta.

Odlučili smo da na koncertu nastupe dve rok grupe koje često sviraju u noćnim lokalima i popularne su među mladima: Session Selection i Day Off, kao i popularan DJ Erik Fox. Iz emisije radija M.E. Odgovarajućim izborom učesnika i kombinacijom raznih muzičkih pravaca uspeli smo da privučemo pažnju mladih raznih godišta.

Posle određivanja lokacije manifestacije trebalo je odrediti sadržaj, kao i medijsku kampanju: prvo smo informisali štampu, organizacije mladih i nevladine organizacije. Mnogi su iskazali živo zanimanje za projekat, jer prethodni nisu ni čuli za postojanje sekcije mladih pri sindikatima ili uopšte o delatnosti sindikata. Zbog toga je bilo veoma značajno da se medijska kampanja pripremi na odgovarajući način.

S tim u vezi naglašavamo da su mediji o majskim događajima vrlo malo izveštavali, pošto su u Makedoniji 1. maja održani parlamentarni izbori. Političke stranke su u štampi i u elektronskim medijima zauzeli sva reklamna mesta. Državni mediji su u potpunosti bili posvećeni izborima. To je u znatnoj meri usporilo naše predstavljanje u medijima, ali smo u junu mesecu speli da nadoknadimo izgubljeno vreme.

Pripremili smo reklamni materijal, postere, letke sa zajedničkim motom i logom projekta koje smo delili na mestima gde se okupljaju mladi – na fakultetima, u studentskim domovima, srednjim školama, kafićima u svim delovima glavnog grada i u celoj zemlji. U glavnom gradu na nekoliko prometnih raskrsnica postavili smo na vidno mestu megaplakate o koncertu. Inicijativu mladih sindikalista podržalo je više sponzora, npr.: u Makedoniji najslušanija emisija Radija Antenna 5. Na dan koncerta ova radio stanica se uključila uživo u program i na taj način pozvala mlade da dođu na koncert.

18. juna 2008. godine održana je konferencija za štampu o koncertu i o celokupnom projektu. Sledećeg dana su objavljeni izveštaji, ali samo na radiju, novine uopšte nisu prenele vest.

20. jun 2008. DAN AKCIJE

Koncert je počeo oko 18.30. U uvodnom delu je nastupio DJ Erik Fox, a posle njega dve grupe koje su do ponoći zabavljale mlade. Tokom koncerta na ekranima su emitovane informacije i moto projekta mladih sindikalista. Paralelno je deljen reklamni materijal o radu i planovima sekcije mladih, pa su posetoci na taj način mogli da se upoznaju sa ciljevima sindikalnih organizacija na polju zastupanja interesa zaposlenih i poboljšanja položaja nezaposlenih.

Treba naglasiti da smo organizovali putovanje na koncert za mlade sindikaliste iz drugih gradova Makedonije, za one koji su bili zainteresovani ili su učestvovali u kampanji da bi se sreli sa mladima iz Skopja i drugih makedonskih gradova.

Pre i za vreme koncerta dali smo više intervjuja za radio i novine, planirani su i nastupi na televiziji, što međutim samo po sebi ne znači da je interesovanje medija za kampanju bilo značajno.

REZIME

Na kraju želim dati nekoliko predloga vezano za dalji rad. Veoma je važno da ovakve manifestacije postanu tradicionalne i da se organizuju najmanje jednom godišnje. Makedonska omladina je izuzetno zainteresovana za socijalne pitanja i akcije. Posebno su zapostavljena prava vezana za radni odnos, a naročito informacije o načinu ostvarivanja tih prava. S druge strane ni sindikati ne posvećuju dovoljno pažnje mladima. Veoma je mali broj mladih članova sindikata, a još manje ih je aktivnih. To se pokazalo i tokom priprema kampanje. Bilo jeteško pronaći mlade sindikaliste koji su bili spremni da posvete vreme za ovakav posao. Bilo bi dobro kada bi sindikati dobili podršku za organizaciju seminara za mlade o sindikalnim pravima, ali i sami sindikati treba da nauče kako da sarađuju sa mladima. U prvom redu zbog toga što klasično usavršavanje sindikalista u okviru seminara i radionica nije preterano uspešno.

I pored svih poteškoća zbog prevremenih parlamentarnih izbora i zbog Evropskog prvenstva u fudbalu, uspeli smo ostvariti projekat, sproveli smo kampanju, organizovali koncert pod okriljem inicijative međunarodne sindikalne mreže, čime smo skrenuli pažnju mladih na njihova prava, na problem nezaposlenosti. Smatram da smo uspešno obavili zadatak.

Emilija Gorgievska, nacionalni koordinator

20. jun 2008. NACIONALNI DAN AKCIJE Sofija / Bugarska
IT'S TIME! – ZA NEŠTO TREBA DVOJE LJUDI, A IMA ZA ŠTA TREBA MNOGO VIŠE!

PRIPREME

Prilikom prvog sastanka predstavnika sekcije mladih KNSB, Udruženja „Omladinski forum XXI. vek” i kolegama iz kancelarije Fondacije „Fridrih Ebert” u Sofiji 13. marta 2008. godine dogovorili smo se o organizaciji bugarske kampanje i manifestacije. Na sastanku smo informisali kolege o odlukama donetim u Skopju, kao i o inicijativi da se u okviru akcije koja pokriva Jugoistočnu Evropu u Sofiji održi dan akcije. Dogovorili smo se o obimu posla i o zadacima organizatora tokom ostvarivanja kampanje. Predloženo je da i KT „Podkrepa” učestvuje kao ravnopravni partner. Saradnici Fondacije „Fridrih Ebert” se uzele obavezu da uspostave kontakt sa KT „Podkrepa”. Dobili su obećanje da će jedna njihova organizacija učestvovati na manifestaciji, odnosno u kampanji.

Tokom drugog sastanka pripremili smo plan sprovođenja i plan medijske kampanje za Bugarsku².

Drugi sastanak je održan 25. marta, a bili su prisutni Atanaska Todorva iz „Omladinskog foruma XXI. vek”, stručnjak KNSB, Valentina Vassiljonova, parlamentarni sekretar KNSB Warschava Maximova, glavni stručni savetnik KNSB, Velitschka Mikova, glavni savetnik KNSB, Daniela Alexieva i vodeći savetnik KNSB, Dimitar Pakov. Podelili smo konkretne zadatke, organizovali šestočlani organizacioni odbor koji je dobio sledeće zadatke: marketing, tehnički detalji – obezbeđivanje lokacije, ozvučenja, bine, sponzora, štandova, priprema i štampanje reklamnih materijala, koncert, scena, muzičari, umetnici i voditelj.

Na trećem sastanku, koji je održan 9. aprila, bio je prisutan i rukovodilac FES-a iz Beograda, Peter Hantke, kao i Rossiza Borissova, predstavnica KT „Podkrepa”. To je bila jedina prilika kada je predstavnik KT „Podkrepa” bio prisutan u toku ostvarenja kampanje.

Važna je bila sociološka studija³ čiju su ciljnu grupu predstavljali učenici, studenti, mladi zaposleni starosti između 14 i 32 godine. Sa njima se razgovaralo u grupama o stavu, zanimanju, raspoloženju mladih prema društvu i sindikatima. Sociološka studija rađena je u dve faze. Prva faza: *Sprovođenje dana akcije*, druga faza: *Prihvaćenost sindikata u krugu mladih*. Mladi su veoma pozitivno prihvatili ideju kampanje, kao i nastup mladih bugarskih umetnika. Uspeli smo da obezbedimo i odgovarajuću lokaciju i umetnike.

² Kraj marta sajt: www.seeyn.eu .

³ Scenario i ocena socijalne studije može se naći u kancelariji Fondacije „Fridrih Ebert” i kod KNSB na bugarskom jeziku.

Naglasak tokom rasprave stavljen ne je na moto: IT'S TIME! – ZA NEŠTO TREBA DVOJE LJUDI, A IMA ZA ŠTA TREBA MNOGO VIŠE! Zanimljivo je da moto Vreme je nije baš imao odjeka među bugarskom omladinom, jer ih je podsećao na političke propuste 90-tih godina i na reči bivšeg bugarskog premijera. Zbog toga smo moto za akciju u Jugoistočnoj Evropi koristili samo na engleskom jeziku, na taj način izbegavši negativnu političku konotaciju.

Reklamiranje kampanje:

- Pripremili smo jedan informativni list koji je štampan u 5000 primeraka, a deljen je besplatno na 177 lokacija u glavnom gradu. Izdanje je objavljeno i na internet sajtu⁴. Elektronsku verziju smo stavili i na sajt *Eurodesc*-a.
- Za kampanju su pripremljeni i posterji koji su izloženi u školama, na fakultetima i na nekoliko mesta gde se mladi rado okupljaju.
- Informacije o kampanji su objavljene i na mnogim internet adresama.⁵

U centru medijske kampanje bila je jedna konferencija za štampu i dve izjave za štampu. Konferencija za štampu održana je 16. juna, a bili su prisutni novinari šest televizijskih stanica (*Nova TV, Balkan Bugarska TV, Europa, Eurocom, Eurocom BG i TV-7 dana*), pet novina ("*Sega*", "*Faktor*", "*Telegraph*", "*Novinar*" i "*Dnevnik*"), četiri agencije (*BTA, BG nes, Bulgariaplus, Focus*) i tri radio stanice (*Alma mater, BNR, Fresh*). Posle konferencije za štampu imali smo dva ekskluzivna intervjua az televiziju i tri za radio. Vesti su objavljene i na informativnom sajtu.⁶

Tri multinacionalne kompanije – pivare i proizvođači mineralne vode su odbile našu molbu da nas podrže, iako smo im uputili pismenu molbu.

20. JUN 2008. DAN AKCIJE

Manifestacija je održana 20. juna sa početkom u 19.30 ispred Narodnog Pozorišta „Ivan Vasov“. Nastupile su mlade pevačice Dessislava i Kristina Georgievi, školski orkestar „Tarnokop“, grupa „Ostava“, Ljubo iz grupe „Te“ i Toma, ovogodišnji pobednik emisije „BG-Musicidol“. Između pojedinih nastupa održana su predavanja o boljoj budućnosti mladih, o opstanku u domovini i o napretku u struci. Program je trajao tri sata.

⁴ <http://www.fame.bg/en/ecards.php?id=918>

⁵ KNSB http://84.242.167.9/knsb/index.php?option=com_content&task=view&id=683&Itemid=167 + Friedrich-Ebert-Stiftung <http://www.fes.bg/bg> + Jugendzentrum für Beratung und Informationen <http://www.sf1.mikc.bg/node/134> + Hochschule für Volks- und Weltwirtschaft: <http://iccd.unwe.acad.bg/view.php?p=events&id=278> .

⁶ <http://zagrada.bg/show.php?storyid=516488> + <http://www.stroeja.com/news.php?newsid=3168> + <http://www.standartnews.com/news/details/id/3156> + <http://www.programata.bg/?p=52&l=1&c=1&id=47979> + <http://www.diploma.bg/?p=view&aid=1764>

Na sceni je postavljen transparent sa logom organizatora i sponzora, kao i motom kampanje na engleskom – IT'S TIME! I na bugarskom: ZA NEŠTO TREBA DVOJE LJUDI, A IMA ZA ŠTA TREBA MNOGO VIŠE!

Mobilni provajder M-tel pomogao nam je i materijalno, obezbedili su nam 1000 komada reklamnih majica koje smo podelili u toku koncerta.

Tokom koncerta mladi sindikalisti su delili informativne materijale o radu KNSB. Tekst materijala je napisan na „jeziku mladih“.

Uprava grada Sofije nam je besplatno obezbedila lokaciju, uz obećanje da ćemo posle koncerta pospremiti trg. Naravno da smo održali obećanje.

Organizatori procenjuju da je na koncertu bilo prisutno oko 800 posetilaca.

REZIME

Smatramo da smo imali sreće što nam je pružena prilika da učestvujemo u inicijativi IT'S TIME! koja je istovremeno okupila mlade u deset zemalja Jugoistočne Evrope – Albaniji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Kosovu, Makedoniji, Rumuniji, Srbiji, Mađarskoj, Crnoj Gori i Hrvatskoj. Cilj je bio da se u Bugarskoj obratimo mladima, da ih informišemo i da doprinesemo njihovom osveščivanju, kao i da promovišemo sindikat kao značajan element društvenog i privrednog života.

Aktivnom učešću naših simpatizera uspeli smo da ostvarimo zadatak: skrenuli smo pažnju učenika, studenata, mladih, pa i medija, odnosno svih koji su bili prisutni na koncertu. Mišljenja o koncertu mogu se naći na internet sajtu.⁷ O manifestaciji su izveštavale radio i televizijske emisije, kao i štampa.

Tokom priprema održali smo 12 sastanaka na kojima su bili prisutni KNSB i kancelarije Fondacije „Fridrih Ebert“ u Sofiji.

Atanaska Todorova, nacionalni koordinator

⁷ http://www.avtor.com/news/nowini/ostawa_liubo_i_toma_na_edna_scena + <http://www.emaxpress.com/bg/events/muzika/mladejko-parti-na-otkrito-pod-nadslov-it-s-time.html>

2008. júnus 20. NEMZETI AKCIÓNAP Durres / Albánia
IT'S TIME!

PRIPREME

Povodom međunarodnog dana mladih uz finansijsku podršku Saveza Sindikata Albanije, Saveza Autonomnih Sindikata Albanije i Fondacije „Fridrih Ebert” organizovan je koncert. Manifestacija je organizovana u okviru niza sličnih manifestacija održanih istovremeno na celoj regiji Jugoistočne Evrope.

Organizatori manifestacijesu pokrenuli projekat susretom mreže mladih u Jugoistočnoj Evropi, čiji je član i albanska mreža. Iz Albanije bilo je pet učesnika, troje iz KSSH i dvoje iz BSPSH. U toku susreta postignut je sporazum da se na međunarodni dan mladih, 20. juna 2008. godine u celoj regiji – u skladu sa specifičnostima pojedinih država – organizuju različite manifestacije.

U našoj zemlji, posle konsultacija između sekcije mladih KSSH i BSPSH, došli smo do zaključka da se 20. juna organizuju razne akcije.

Prvo smo aktivirali razne studentske strukture i mlade zaposlene u Tirani. Cilj dogovora je bio da se skrene pažnja mladih na njihova radna prava i na manifestaciju 20. juna. U raznim regijama zemlje organizovali smo susrete sa predstavnicima lokalnih sindikalnih organizacija.

18. juna omladinski forum BSPSH održao je nacionalnu konferenciju mladih u hotelu „Doro” uz učešće predstavnika i članova foruma. Svi govornici su naglašavali da probleme mladih u zapošljavanju i u toku rada, kao i potrebu da se uključe u aktivnosti na lokalnom i nacionalnom nivou.

Mladi su zahtevali bolju reprezentaciju u sindikalnim i drugim strukturama. Dalji razvoj i poboljšanje sindikalnog pokreta jeste odgovornost mladih i zbog toga treba da im se obrati više pažnje od strane federacija. Sindikati treba da se pobrinu da mladi učestvuju u što više edukativnih programa.

Jednoglasno je bilo mišljenje da bi bilo potrebno više ovakvih akcija, a naglašeno je takođe da učesnici podržavaju manifestaciju planiranu za 20.06.2008. godine. Svojim idejama želeli su doprineti međunarodnom danu mladih.

Na osnovu ideja i ciljeva pripremljena su izdanja i posterii koji su podelejni širom zemlje, a rukovodioci i članovi mogu da ih koriste u toku svakodnevnog rada da bi privukli što više

mladih u sindikate i da bi ih upoznali sa ulogom sindikata na području zaštite ekonomskih i društvenih prava zaposlenih.

Kampanja je proširena i na medije koji su o manifestaciji 20.06.2008. godine puštali spotove.

20. JUN 2008. DAN AKCIJE

Manifestacija je održana u Draču, a pozvani su mnogi sindikalisti iz raznih regija zemlje.

Manifestaciju su otvorili predsednici omladinskih foruma KSSH i BSPSH, Erion Dobi i Elona Preza. Zahvalili su mladima što su došli na manifestaciju i što su podržali organizaciju, takođe su ih pozvali da se pridruže sindikatima. U ime dve konfederacije zahvalili su se FES-u na finansijskoj podršci.

Predsednik KSSH, Kol Nikollaj pozdravio je prisutne. Čestitao je mladima na organizaciji manifestacije i naglasio je značaj mladih u sindikalnom pokretu. Zahvalio se sekciji mladih KSSH za njihov angažman i potvrdio je da je KSSH spreman da podrži približavanje mladih sindikatima.

U ime BSPSH govorio je rukovodilac odeljenja za međunarodne odnose, Olsa Vila. Zahvalila se mladima na odličnoj organizaciji i na radu u sindikalnim strukturama.

Na manifestaciji su nastupili Neriana Zaimi, predsednica sekcije žena KSSH i Besiana Hoxha, zamenica predsednika Nacionalnog Studenskog Saveza.

Manifestacija je protekla u prazničnom raspoloženju.

Manifestacija ne bi bila moguća bez finansijske podrške FES-a.

Erion Dobi, (nacionalni koordinator) Engjellushe Ibrahim, Elona Preza

20. jun 2008. NACIONALNI DAN AKCIJE Zagreb / Hrvatska
IT'S TIME! PRIDRUŽI NAM SE!

PRIPREME

Dan mladih želeli smo da iskoristimo sa ciljem da mladi dobiju mogućnost da bez ograničenja govore o društvenom i ekonomskom položaju zemlje. Zbog toga smo u Skopju organizovali jedan koncert. Na mestu manifestacije smo izložili knjigu žalbi. Posle najave kampanje knjigu žalbe ćemo uručiti premijeru kako bi iz prve ruke bio obavešten o problemima sa kojima se suočavaju mladi tokom traganja za radnim mestom, odnosno na radnom mestu. Smatrali smo da je knjiga uticajna dokumentacija. Važan izvor informacija na koji moraju da reaguju i odgovorni državni rukovodioci. Na osnovu knjige žalbe odgovorna ministarstva treba da izrade metode za otklanjanje prepreka pred mladima.

Posle povratka u Zagreb, 11. 03. 2008. godine održan je dogovor u kancelariji Fondacije „Fridrih Ebert“. Ivana je bila zadužena za njih. Sastavili smo tim čiji je zadatak bila organizacija. Prilikom sastavljanja tima uzeli smo u obzir primer iz Skopja:

- Dijana Šobota – nacionalni koordinator sekcije mladih Saveza Samostalnih Sindikata Hrvatske (SSSH)
- Domagoj Ferdebar – sekcija mladih Saveza Samostalnih Sindikata Hrvatske (SSSH)
- Marija Jukić – sekcija mladih Nezavisnih Hrvatskih Sindikata (NHS)
- Petar Jenkić – sekcija mladih Nezavisnih Hrvatskih Sindikata (NHS)
- Gordana Ilakovac – omladinski koordinator Hrvatske Udruge Sindikata (HUS)

Dogovorili smo se da u svojim sindikatima svako obavesti što više mladih o manifestaciji i da ih uključi u organizaciju projekta. Znali smo da nas čeka mnogo posla, pa smo prionuli zadatku.

Sledeći sastanak je održan 24. 04. 2008. godine. Tada smo podneli izveštaj o rezultatima. Pripremili smo zahteve za potrebne dozvole, stupili u kontakt sa Ministarstvom unutarnjih poslova, gradskom samoupravom, ostalim ministarstvima, javnim institucijama i mogućim sponzorima (od kojih smo se nadali podršci), sa hrvatskom mrežom mladih, sa organizacijama mladih da bi smo ih informisali o planiranoj manifestaciji.

Treći sastanak održan je 13. 05. 2008. godine kada su ocenjeni dotadašnji rezultati i kada je dogovoreno da sve učinimo u interesu ostvarivanja sledećih ciljeva:

- Saznali smo da se 20. 06. 2008. održava četvrtfinale Evropskog nogometnog prvenstva, pa smo zbog toga na binu postavili video ekran.

- Zamolili smo za voditelja manifestacije pevačicu rok grupe Stampedo, Ivanku Mazurkijević koja je prihvatila nastup besplatno.
- Informisali smo medije o dotadašnjim rezultatima.
- Pribavili smo sve potrebne dozvole da se dan mladih održi na Cvjetnom trgu.
- Dogovorili smo se sa radijom 101 o snimanju jednog Jingles snimka.
- Sa pivarom Ožujsko pivo uspeli smo se dogovoriti o popustu na cenu piva čime smo pokrili jedan deo troškova.
- Obezbedili smo finansijsku podršku gradske kompanije za komunalne usluge „Zagrebački Holding“ (ova kompanija obuhvata sva preduzeća koja se bave komunalnim uslugama) i time smo takođe pokrili određeni deo troškova.
- Štampali smo po povoljnoj ceni 150 plakata i 4000 letaka.
- Osmislili smo jednu reklamu koja je trebala da se emituje na sceni sa natpisom IT'S TIME! PRIDRUŽI NAM SE! Na reklami su se pojavili logoi svih organizacija koje su učestvovala u projektu.

U šestom mesecu su u sindikalnim centralama i koordinacionim kancelarijama podeljeni plakati, a sindikalni aktivisti i učenici su lepili plakate u gradu. Osim toga snimljen je reklamni spot od 30 sekundi koji je radio 101 emitovao u toku tri dana.

U vezi sa ministarstvima: već smo ih se odrekli kada se javilo Ministarstvo za obitelj, ratne veterane i generacijsku solidarnost i preuzelo na sebe ulogu zaštitnika manifestacije. Obećali su da će učestvovati na danu mladih i da će predstaviti svoje programe za zapošljavanje mladih. Od tri ministarstva koja se neposredno bave položajem mladih u društvu i koja imaju neposredan uticaj na njihovu sudbinu, samo jedno je odgovorilo na naš poziv pa smo došli do zaključka da se vlada još uvek oglašava na zahteve sindikata, pa i na interese jedne veoma nejake grupe koju čine mladi.

18. 06. 2008. godine Dijana Šobota, Marija Jukić i Gordana Ilakovac održale su konferenciju za štampu na kojoj su informisale javnost o suštini projekta, o sadržini manifestacije koja je trebala da se održi 20. 06. od 19 časova na Cvjetnom trgu u Zagrebu. Za šest organizatora manifestacije tri sindikalne centrale, Fondacija „Fridrih Ebert“, Evropska unija i mreža mladih JIE štampali su majice na pozadini sa natpisom: DAN MLADIH 20.06.2008. Ostvarivanje projekta podržale su dve sindikalne centrale, centrala Nezavisnih Hrvatskih Sindikata (NHS) i Hrvatske Udruge Sindikata (HUS).

20. JUN 2008. DAN AKCIJE

Od 8 časova izjutra čekali smo na Cvjetnom trgu saradnike firme „Zagrebačke tržnice“ koji su postavili binu, štandove na kojima smo trebali deliti letke, kao i saradnike „Zagrebačke pivovare“ koji su dopremili pivo. Pivo su točili sindikalni aktivisti. Nekolicina novinara se javila tokom dana radi uključivanja u radio emisije. Tada su poduzete i poslednje aktivnosti što se organizacije tiče.

Saradnici Hrvatskog Zavoda za Zapošljavanje, Ministarstva za obitelj, ratne veterane i generacijsku solidarnost, Posao.hr internet sajta i obrazovne institucije Algebra pojavili su se već u 18 časova i postavili svoje štandove.

Zainteresovani su upisali svoje utiske u knjigu žalbi.

Program je počeo u 19 časova kada su voditeljka Ivanka Mazurkijević i Dijana Šobota, koordinator nacionalnog programa otvorili manifestaciju, predstavili projekat i učesnike. Zahvalili su se mladima na pažnji, na podršci, skrenuli su im pažnju na pomoć koju možemo da im pružimo tokom zapošljavanja na određeno vreme, šta možemo da učinimo protiv odliva mozgova, da omogućimo mladima da formiraju sopstvenu budućnost, da moraju da prihvate neke stvari koje im nisu po volji. Pozvali su sve da upišu svoje mišljenje u knjigu žalbi, da se učlane u sindikate i da raspitaju za svoja prava i njihovo ostvarivanje.

Zatim je nastupila Ivana Jonjić Paučinac ispred Fondacije „Fridrih Ebert“. Ona je pozdravila prisutne i naglasila da se ova manifestacija održava istovremeno u 10 gradova Jugoistočne Evrope i da mladi sindikalni aktivisti na taj način žele da skrenu pažnju političara na svoj zabrinjavajući položaj na tržištu rada.

Posle pozdravnih govora voditeljka je najavila grupu Route 66, Davorina Bogovića i Prljavo Kazalište. Trg su ubrzo popunili mladi koji su do tada bili okupljeni oko štandova gde su se informisali, čitali brošure i upisivali svoje utiske u knjigu žalbi. Posle koncerta je počeo prenos četvrtfinalne utakmice između Hrvatske i Turske u okviru Evropskog prvenstva u nogometu.

Na manifestaciji je bilo oko 3000 učesnika koji su se razišli posle žalosnog poraza Hrvatske nogometne ekipe.

REZIME

Ako pročitamo zapise iz knjige žalbi, dolazimo do zaključka da mladi imaju mnogo toga da kažu, da su svesni svojih problema, žele da nađu rešenje, ali ih niko ne sluša. Iako dva odgovorna ministarstva nisu prihvatila naš poziv da učestvuju u projektu, smatramo da su ipak svesni problema i da su načisto sa položajem zemlje; treba da se sedne sa njima i razgovara o efikasnom rešenju problema.

Akcija knjige žalbi nastavlja se do jeseni kada će biti uručena hrvatskom premijeru.

Gordana Ilakova, nacionalni koordinator